

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร ประกอบการสอนวิชาภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ในกระบวนการเรียนการสอน ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุปขั้นวัดผล ประเมินผล และกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย โดยดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากร
- 3.2 กลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 ลักษณะของเครื่องมือ
- 3.4 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
- 3.5 การหาคุณภาพของเครื่องมือ
- 3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูภาษาไทยทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 จำนวน 173 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,157 คน (ฝ่ายบุคลากรสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดอุดร ขอนแก่น เลข สกจนคร หนองคาย และหนองบัวลำภู)

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการสุ่มประชากรในข้อ 3.1 โดยการหาขนาด ตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้สูตร Yamane (Taro Yamane, 1970)

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร} \quad n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\ \text{เมื่อ} \quad n &= \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} \\ N &= \text{จำนวนประชากร} \\ e &= \text{ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้} \end{aligned}$$

กำหนดค่าของความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 จะได้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยที่สุดจำนวน

297 คน

$$\begin{aligned} n &= \frac{1157}{1 + 1157(0.05)^2} \\ &= \frac{1157}{3.8925} \\ &= 297 \text{ คน} \end{aligned}$$

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมากกว่าจำนวนที่คำนวณได้ร้อยละ 20 จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 354 คน ทั้งนี้เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดจากการส่งแบบสอบถามคืนของผู้ตอบแบบสอบถาม

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2540 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two Stage Sampling) คือสุ่มครูภาษาไทยที่มีทั้งหมด จำนวน 1,157 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 354 คน

ขั้นตอนที่ 1

สุ่มตัวอย่างโรงเรียน จากกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดในเขตการศึกษา 9 จำนวน 6 กลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามอัตราส่วน 1 : 3 จากจำนวนประชากรแต่ละกลุ่มโรงเรียนทั้งหมด 173 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างโรงเรียนได้โรงเรียนทั้งหมด 59 โรงเรียน ดังมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทย ในแต่ละข้อจะมีรายการคำตอบเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ โดยจำแนกคำถามออกเป็น 2 ด้าน คือ

2.1 รายชื่อหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารที่นำไปใช้ประกอบการสอนภาษาไทยซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

ก. หนังสือพิมพ์	9 ข้อ
ข. วารสาร	13 ข้อ
ค. นิตยสาร	11 ข้อ

2.2 วิธีการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทยซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

ก. ชั้่นนำเข้าสู่บทเรียน	5 ข้อ
ข. ชั้่นสอน	10 ข้อ
ค. ชั้่นสรุป	5 ข้อ
ง. ชั้่นวัดประเมินผล	5 ข้อ
จ. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	5 ข้อ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทย ในแต่ละข้อจะมีคำตอบเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ แบ่งออกเป็นปัญหา 5 ด้าน คือ

ก. ชั้่นนำเข้าสู่บทเรียน	5 ข้อ
ข. ชั้่นสอน	5 ข้อ
ค. ชั้่นสรุป	5 ข้อ
ง. ชั้่นวัดประเมินผล	5 ข้อ
จ. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	5 ข้อ

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในคุณค่าของการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารไปประกอบการสอนภาษาไทย ในแต่ละข้อจะมีคำตอบเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ มีจำนวน 12 ข้อ

3.4 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวทางการจัดสร้างเครื่องมือ
2. สร้างแบบสอบถามตามแนวที่ได้ศึกษามาและนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุง แก้ไข แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
3. นำเครื่องมือมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรนอกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูความถูกต้องและความครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนของการใช้ภาษา และแก้ไขข้อบกพร่องแล้วหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้เครื่องมือที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95
5. ปรับปรุงเครื่องมือให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
6. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.5 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย อ. เมือง จ. ขอนแก่น และโรงเรียนขามแก่นนคร อ. เมือง จ. ขอนแก่น เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2540 โดยทดลองกับครูภาษาไทย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach และได้ค่าความเชื่อมั่น ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตอนที่	ข้อคำถามด้าน	จำนวนข้อ	ความเชื่อมั่น
2.1	รายชื่อหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร	33	0.97
2.2	วิธีการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทย	30	0.96
3	ปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทย	25	0.95
4	ความคิดเห็นในคุณค่าของการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทย	12	0.73

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือของผู้วิจัยพร้อมด้วยแบบสอบถามจำนวน 6 ชุด และซองจดหมายตอบรับติดแสตมป์สมบุรณ์ถูกต้อง ขอความอนุเคราะห์ให้หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทำหน้าที่ช่วยผู้วิจัยในการนำแบบสอบถาม แจกจ่ายให้กับกลุ่มตัวอย่างและรวบรวมแบบสอบถามที่กรอกสมบุรณ์แล้ว นำใส่ซองส่งให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยเริ่มส่งแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 5 พฤศจิกายน 2540 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ส่งกลับคืนมาเสร็จสิ้นในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2540 สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่นผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 354 ชุด ได้รับคืน 324 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.53 เป็นแบบสอบถามที่สมบุรณ์ 319 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.11 เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบุรณ์ 5 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 1.41 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามผู้วิจัยคำนวณได้จากสูตร

$$\text{คำนวณจากสูตร} \quad a = \frac{K}{K-1} \left[1 - \left(\frac{\sum Si^2}{St^2} \right) \right]$$

a	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum Si^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
St^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำมาวิเคราะห์และคำนวณหาค่าต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC⁺ (Statistical Package for Social Science / Personal Computer Plus) ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทยในด้าน รายชื่อหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอน นำมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อมูลวิธีการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอน นำมาหา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ข้อมูลปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนและข้อมูล เกี่ยวกับความคิดเห็นในคุณค่าของการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอน นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การแปลผลข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า มีเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้ แบบสอบถามรายชื่อหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารที่ครูนำไปใช้ประกอบการสอน ภาษาไทย

3.50 - 4.00	หมายความว่า	ใช้มากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายความว่า	ใช้มาก
1.50 - 2.49	หมายความว่า	ใช้น้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	ใช้น้อยที่สุด

แบบสอบถามวิธีการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร ประกอบการสอนภาษาไทย

3.50 - 4.00	หมายความว่า	ปฏิบัติมากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายความว่า	ปฏิบัติมาก
1.50 - 2.49	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อยที่สุด

แบบสอบถามปัญหาเกี่ยวกับการนำหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอน ภาษาไทย

3.50 - 4.00	หมายความว่า	มีปัญหามากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายความว่า	มีปัญหามาก
1.50 - 2.49	หมายความว่า	มีปัญหาน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	มีปัญหาน้อยที่สุด

แบบสอบถามความคิดเห็นในคุณค่าของการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทย

3.50 - 4.00	หมายความว่า	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2.50 - 3.49	หมายความว่า	เห็นด้วย
1.50 - 2.49	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม ในรูปตารางประกอบความเรียงสำหรับข้อมูลจากแบบคำถามปลายเปิดท้ายประเด็นคำถาม นำเสนอในตอนท้ายของตารางประกอบความเรียงของแต่ละข้อของคำถาม